

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Областен управител на област Добрич

**ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ
ЗА ПОДОБРЯВАНЕ БЕЗОПАСНОСТТА НА
ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА В ОБЛАСТ
ДОБРИЧ
ЗА ПЕРИОДА 2011 - 2020 г.**

1. Увод

От всички системи, с които хората се сблъскват ежедневно, пътното движение е една изключително сложна и опасна за живота и здравето им система. Всеки ден по пътищата загиват и биват наранявани хора, причиняват се огромни материални щети. Въпреки наличието на все по-голям брой автомобили и все по-интензивно движение, голяма част от тежките пътнотранспортни произшествия, могат да бъдат предотвратени, а последствията от тях ограничени. Нивото на безопасността на движението по пътищата е отражение на знанията и уменията, културата и дисциплината на участниците в движението. То е свързано с техническото състояние на автомобилния парк, на пътните условия, на регулирането и управлението на движението, а така също и с организацията на после-аварийните действия и специализираната медицинска помощ.

В тази насока следва да бъдат решени сложните проблеми свързани с поведението на участниците в движението. Необходимо е да се намерят начини за постигане на висока транспортна култура у водачите, което ще доведе до намаляване на нарушенията, свързани най-често с тежки пътнотранспортни произшествия – превишаване на скоростта, употребата на алкохол, неспособност на водача, неизползването на обезопасителните колани и др. Специално внимание следва да се отдели на обучението на учениците в училищата и създаването на условия за тяхното безопасно участие в пътното движение, като пешеходци, велосипедисти и пътници. Истината за последиците от пътнотранспортните произшествия и за негативното изменение на човешките съдби, вследствие на това, трябва все по-активно да се поставят в общественото пространство, да се търсят възможности за засилване на обществения контрол и самоконтрол. От изключително

голяма важност за намаляване на жертвите от пътно-транспортни произшествия е дейността за непрекъснато подобряване на пътните условия и своевременното откриване на отстраняване на местата и участъците с концентрация на произшествия.

Настоящата стратегия е разработена съобразно принципите и направленията, заложи в Националната стратегия за подобряване безопасността на движението по пътищата в Република България за периода 2011 – 2020г.

2. Предмет на стратегията

Създаване на ефективен и устойчив модел за взаимодействие между държавни, обществени и неправителствени структури за реализиране на държавната политика за опазване живота и здравето на участниците в пътното движение. Създаване условия за подобряване организацията на обучението и възпитанието на участниците в пътното движение в работна или училищна среда и извън нея. Осъществяване на системни и ефективни действия, целящи нарастване нивото на безопасност на движението, съобразно конкретните условия на натовареност на пътния трафик на област Добрич и необходимостта от спешни мерки за опазване живота и здравето на участниците в пътното движение. Повишаване информираността на гражданската общественост за нуждата от по-голяма безопасност и позитивна промяна в културата на поведение на всички участници в пътното движение - законност, толерантност, съпричастност. Провеждане на политика за осигуряване на безопасността на движението на пешеходците в етапа на планиране на транспортната инфраструктура. Инициране на дейности за подобряване достъпа и сигурността на пешеходците при проектиране и преустройство на фирми, организации, училища, детски градини, места за отдих и оживени търговски обекти. Провеждане на изследвания за оценка и анализ на съществуващата пътнотранспортна обстановка и причините, водещи до пътнотранспортни произшествия и реализиране на програми за предотвратяване на рискови ситуации. Систематизиране и популяризиране на "добри практики", които подобряват безопасността на пешеходците; оценка за ефективността на реализираните програми.

3. Принципи за безопасността на движението

3.1. Човешкият организъм е с ограничени възможности и човек естествено допуска грешки при участие в движението по пътищата.

3.2. Човешкото тяло е лесно наранимо и е с ограничени възможности за понасяне на удари при ПТП .

3.3. Безопасността на движението по пътищата е съвместна отговорност на неговите създатели, организатори и участниците в него.

3.4. Пътнотранспортната система е приятел на човека и жизнен фундамент с реална илюстрация на основните закони на природата, управляващи движението на обектите във времето и пространството.

3.5. Нарастване употребата на обществения транспорт в област Добрич.

4. Цел на стратегията

Цел на настоящата стратегия е намаляване на последствията от ПТП към 2020 г. спрямо тези от 2010 г. съобразно целите, поставени в Националната стратегия за подобряване безопасността на движението по пътищата в Република България за периода 2011-2020г., а именно:

**4.1. Намаляване броя на убитите при ПТП в област Добрич с 50 %.
През 2020 г. техният брой не трябва да надвишава 13.**

**4.2. Намаляване броя на тежко ранените при ПТП в област Добрич с 20%.
През 2020 г. техният брой не трябва да надвишава 186.**

5. Визия на стратегията

**„Безопасността на движението по пътищата –
право и отговорност на всеки жител на
област Добрич”**

6. Стратегически направления за осигуряване безопасността на движението по пътищата на територията на област Добрич

6.1. Подобряване организацията и качеството при осъществяване дейността на сектор „Пътна полиция” към ОД на МВР – Добрич, съобразена с насоките и приоритетите на МВР и в изпълнение на политиката за подобряване условията за движение по пътищата и намаляване на жертвите при пътнотранспортни инциденти.

6.1.1. Подобряване на организацията за оказване на контролно - методическа помощ на служителите, осъществяващи дейности по контрол на пътното движение, като същата се осъществява в следните направления:

- по изпълнението на нормативните актове, заповеди и указания, регламентиращи дейността;

- планиране и реализация на превантивни мерки за ограничаване травматизма на рисковите групи, участници в движението;
- изготвяне на предложения за организацията на работа на пътният контрол, съобразно задълбочен анализ на обстановката по безопасността на движението и разработването на планове и варианти за есенно – зимната експлоатация на пътищата;
- разработване на теми, във връзка с провеждането на учебната година и активно участие в обучението на състава, изпълняващ функции по контрол над участниците в движението на обслужваната територия;
- предоставяне на информация за състоянието на обстановката по безопасността на движението на обслужваната територия, дейността по констатираните груби нарушения на правилата за движение, настъпилите характерни ПТП и предприетите мерки по възникнали проблеми, чрез разпространение на информация в средствата за осведомяване на регионално ниво.

6.1.2. Анализ и отчет на местата с концентрация на ПТП и изготвяне на предложения за промяна в организацията на работа на пътният контрол, съобразно анализа на обстановката по безопасността на движението, с оглед, оптимизиране на местата и времето за осъществяване на контрол.

- изготвяне на списък за установените участъци с концентрация на ПТП за 2011г. и анализ на разпределението на произшествията за всеки участък, с цел, установяване на най-вероятните причини за концентрацията на ПТП;
- предоставяне на Агенция “Пътна инфраструктура” списъци с информация за участъците с концентрация на ПТП по републиканските пътища на територията на Област Добрич с оглед изготвяне на план график от А”ПИ” за обезопасяване на същите;
- разработване на предложения за промяна на план - разстановките на силите, осъществяващи пътен контрол на обслужваната територия, на база анализ на участъците с концентрация на ПТП за 2011г;
- предоставяне на кметовете на общини информация за участъците с концентрация на ПТП по общинските пътища и улиците в населените места.

6.1.3. Изготвяне на ежемесечен анализ за състоянието на оперативната обстановка по безопасността на движението, на база пътно – транспортните произшествия по видове и административно наказателната дейност на територията на областта.

6.1.4. Извършване преглед по състоянието на знаковото стопанство и изготвяне предложения до стопаните на пътя за премахване или подмяна на неактуалната вертикална сигнализация.

6.1.5. Преглед на състоянието на пътната мрежа за готовността за експлоатация в пролетно – летни и есенно - зимни условия и създаване на организация за взаимодействие с ОПУ и пътно поддържащите фирми, с цел осигуряване нормални условия за движение.

6.1.6. Засилване на контролната дейност върху участниците в движението, чрез:

- насочване на контрола към нарушенията формиращи, висока аварийност - скорост, неправилно изпреварване и навлизане в насрещна лента, спазване правилата за предимство, ползване на предпазни колани от водачи и пътници в МПС, употребата на алкохол и др., на база ежемесечен анализ;
- спазване на скоростните режими в населените и извън населените места с насоченост на контрола на скоростта във високия диапазон на превишение от 30-50 и над 50 км/ч, които създават най-големи предпоставки за ПТП със смъртни случаи и тежки наранявания;
- провеждане на специализирани полицейски операции на областно ниво с насоченост ползване на предпазни колани и каски, контрол на скоростните режими в дните и часовете с висока интензивност на движението;
- провеждане на специализирани полицейски операции за контрол на употребата на алкохол в малките населени места, по второстепенната и третостепенната пътна мрежа, около питейните заведения и други, през късните часове на нощта в празничните и предпразничните дни;
- контрол на теглата на превозните средства, съвместно със служители на ОО “ДАИ” и Агенция “Пътна инфраструктура” по натоварени участъци от републиканската пътна мрежа;
- провеждане на съвместни проверки за контрол на обществения превоз на пътници и товари съвместно с контролните органи на министерство на транспорта.

6.1.7. Подобряване на техническата осигуреност на състава работещ по контрол на пътното движение. Контрол по използването на наличните технически средства:

- ежемесечен анализ за натовареността на техническите средства за контрол и съответствието на наказателната дейност на аварийността, както и

осъществяване на перманентен контрол по използването им в териториалните подразделения;

- създаване на организация за ефективното използване и максимално натоварване на автоматизираните технически средства от звената “Автоматизирани системи за контрол на правилата за движение”;
- участие в разработването на проекти за внедряване на стационарни системи за видео наблюдение и контрол, документиращи нарушенията на водачите, по основните направления за движение в населените места и по републиканската пътна мрежа.

6.1.8. Изготвяне на единна разстановка на ППД по републиканската пътна мрежа на областта през летните месеци и активния туристически сезон за ефикасен контрол на пътното движение.

6.1.9. Създаване на организация за осигуряване на полицейски служители от звената “Пътен контрол” за участие в дейността по пътен контрол съвместно с румънската пътна полиция през летния сезон в пограничните райони на областта.

6.1.10. Работа във връзка утвърдените с рег. № I-13019/05.05.2011 г. от Министъра на вътрешните работи насоки за оптимизиране на полицейската дейност в контекста на модела “Полицията в близост до обществото”, в следните направления:

- предоставяне, съгласно установения в МВР ред, на обективна информация за дейността по осъществявания контрол върху участниците в движението, пропускателната способност, пътно - транспортната обстановка и условията за движение;
- популяризиране на работата по безопасността на движението и модела "Полиция в близост до обществото" в рамките на структурните звена и сред обществеността;
- разяснителни кампании-беседи, лекции, спортно-приложни мероприятия, в учебните заведения.

6.1.11. Организиране и провеждане, съвместно с БЧК, обучение на служителите осъществяващи контрол на пътното движение за оказване на първа долекарска помощ на пострадали при ПТП.

6.1.12. Провеждане на активна превантивна дейност, свързана с безопасността на движението, насочена към обществеността и рисковите

групи, участници в движението, за повишаване на транспортната култура и снижаване на травматизма по пътищата.

6.1.13. Участие в провеждането на следните национални кампании, насочени към намаляване предпоставките за ПТП с рискови участници в движението: “Абитуриенти”, “Ваканция! Да запазим живота на децата на пътя”, “Да спасим 200 човешки живота! Да поставим предпазните колани!”, “Децата тръгват на училище! Да ги пазим на пътя!”, “Спаси пешеходец!”, “Светлина”.

6.1.14. Изнасяне беседи по безопасност на движението пред ученици от началния курс и по – горни класове от униформени служители на “Пътна полиция”.

6.2. Изграждане на по-безопасна пътна инфраструктура на територията на общините от областта

Пътната инфраструктура трябва да осигурява оптимални условия за придвижване на участниците в движението. В същото време, тя трябва да отговаря на изискванията, произтичащи от директивите и регламентите на ЕС в тази област, на техническите норми и стандарти, гарантиращи по-висока безопасност на движението.

За постигането на тези изисквания са необходими целенасочени действия в следните направления:

- извършване на комплексен анализ за определяне необходимостта от нова класификация на пътищата според предназначението, стопанското значение и интензивността на движение на МПС;
- периодично извършване на инспекции на РПМ с цел квалифициране на пътищата според нивото на тяхната безопасност;
- извършване на анализи на регистрираните тежки ПТП с цел оценка на влиянието на вида и състоянието на пътната инфраструктура върху тяхното настъпване и повтораемост;
- разработване на краткосрочни и дългосрочни мерки за обезопасяване на крайпътното пространство, обособяване на т.нар. “свободна от препятствия крайпътна зона”, като способ за намаляване на ПТП в следствие напускане на пътното платно, челен удар между участници в движението, както и ПТП в зоните на хоризонталните криви или кръстовищата;
- ограничаване на възможностите за движение с високи скорости на МПС, движещи се по РПМ, пресичаща урбанизирани територии, особено в зоните на пресичане с други видове пътища и когато това пресичане е на едно ниво.

- изпълнение на програми и съвременни технологии за пътно поддържане.

Мероприятия за ограничаване на ПТП чрез подобряване характеристиките на пътната инфраструктура:

В зоните на хоризонталните криви:

- прилагане на подходяща вертикална сигнализация и хоризонтална маркировка на платната и лентите за движение (особено при навлизане в опасни зони от пътя) и съевременно полагане на грижи за привеждането ѝ, съгласно изискванията на нормативните документи;
- подбор, инсталиране и поддръжка на защитни съоръжения, отговарящи на въведените в действие стандарти на ЕС;
- възприемане на международните практики и експертни препоръки за укрепване на банкетите, разширяване на свободните от препятствия зони, чрез прилагане на екологично приемливо обезопасяване или отстраняване на опасни дървета, рекламни съоръжения и др. неподвижни препятствия;
- прилагане на добрите европейски практики за обезопасяване на хоризонталните криви около промишлени райони, обществени и образователни институции, места за отдих и други оживени места – подобряване на видимостта, разделяне на насрещното движение в кривите с концентрация на ПТП, в отделни случаи – изграждане на тресящи полоси.

В зоните на кръстовищата:

- обследване на участъците от РПМ със съществуващи пешеходни пътеки, включително преминаващите през малките населени места – предварителна и локална сигнализация, ограничение на скоростта, осветяване, изкуствени неравности, близко стоящи обекти, обуславящи повишена интензивност на пешеходен поток и предприемане на мерки за тяхното обезопасяване;
- намаляване на конфликтните точки и скоростта на движение при приближаване и преминаване през кръстовища, чрез реконструкция на съществуващите особено опасни кръстовища в кръгови такива. Прилагане на еднозначно регулиране на преминаването през кръговите кръстовища в съответствие с европейската практика;
- приоритетно използване на системи за видео наблюдение за контрол върху скоростта на движение на МПС в участъците от РПМ, преминаващи през населени места, особено за пътища I-ви и II-ри клас.

В зоните с висок трафик и предпоставки за концентрация на ПТП:

- разделяне на насрещно движещи се потоци с по-широка разделителна ивица, очертана с маркировка;

- изграждане на допълнителна лента за движение и изпреварване, при наличие на теренни и други предпоставки – приоритетно в участъци с наклони;
- изграждане на обходи на населени места от областта, при наличие на теренни дадености и приоритетно за пътища от РПМ с особено висок и международен трафик на тежкотоварни МПС.

Други мерки и дейности за подобряване на пътната инфраструктура с цел осигуряване безопасността на движение:

- инициране и подпомагане дейността на строителни предприемачи за построяване на тротоари, велосипедни алеи, детски площадки и други съоръжения в етапа на планиране на ново строителство - промяна на инфраструктурата, която да улеснява и обезопасява пешеходния трафик;
- подпомагане дейността на инженери и строителни предприемачи при изграждане на сигнализация и безопасността на пешеходците и достъпна среда за хора с увреждания;
- провеждане на кампании за начина и степента, до които инженерните решения могат да повишат сигурността на пешеходците - например успокояване на трафика, отделяне на пешеходците от останалия трафик, използване на модерни технически средства за спазване правилата за движение, създаване условия за подобряване видимостта между различните участници в движението;
- създаване на по-добри и безопасни условия за управление на велосипеди, каране на ролери и скейтбордове;
- полагане на постоянни грижи за поддържане на зелените площи, дървесната и храстовата растителност в обхвата на уличните и пътните платна, с цел осигуряване на достатъчна видимост на пътните знаци и светофарните уредби;
- предприемане на своевременни действия за обезопасяване на „крайпътното пространство“ и осигуряване на „свободна от препятствия крайпътна зона“, чрез премахване на препятствия или обезопасяването им, с цел намаляване на последствията при пътно-транспортни произшествия от типа „напускане на пътното платно“.

6.3. Повишаване информираността на гражданската общественост за нуждата от позитивна промяна в културата на поведение на всички участници в пътното движение посредством:

- провеждане на информационни кампании за необходимостта от използването на защитни средства от страна на водачите на МПС - тематични кампании, съобразно есенно-зимния сезон и ползата от употребата на светоотразителни елементи;

- провеждане на кампании за повишаване знанията на гражданската общественост за безопасни начини за превоз;
- системно информиране на обществеността за пътно транспортни произшествия с непълнолетни водачи, настъпили поради слаб родителски контрол, предоставяне на ключове от семейния автомобил, мотоциклет и др.;
- изследване възможността на WEB-страниците на общините и на WEB-страниците на общинските институции да се поставят „банери“ с насоченост за повишаване безопасността на движение на територията на областта.

6.4. Провеждане на изследвания за оценка и анализ на съществуващата пътнотранспортна обстановка и причините, водещи до пътнотранспортни произшествия с участниците в движението по пътищата и реализиране на програми за предотвратяване на рискови ситуации. Систематизиране и популяризиране на "добри практики", които подобряват безопасността на пешеходците; оценка за ефективността на реализираните програми:

- извършване на изследване с цел измерване на нивата на пешеходния травматизъм и определяне на рисковите фактори, които оказват влияние върху него във всички общини на област Добрич;
- разработване и реализиране на програми за определяне степента на излагане на децата в риск от пешеходни травми, поради фактори като времето, което прекарват на улицата, натовареността на трафика, скоростта на движение на автомобилите, наличие на маркировка, осветление и други;
- разработване, оценка и разгласа на програми за обучение на водачи относно възможното поведение и реакциите на пешеходците;
- оценка на проведените и съществуващите програми за безопасност на пешеходците с оглед спецификата на транспортната обстановка в различните общини от областта.

6.5. Своевременната долекарска и специализирана медицинска помощ за ограничаване последствията от ПТП:

- Обучение и практически занятия по оказване на първа долекарска помощ на кандидат водачи на МПС;
-
- Включване на практически и теоретични въпроси по оказване на първа помощ при провеждането на изпити за добиване на правоспособност за водачи на МПС;
-
- Обучение и практически занятия по оказване на първа долекарска помощ на кандидат водачи на МПС в специализирани училища;
-

- Обучение и практически занятия по оказване на първа долекарска помощ на пътни полицаи в сектор КАТ към ОД на МВР;
-
- Обучение и практически занятия по оказване на първа долекарска помощ на пожарникари към ОД на МВР;
-
- Съвместно със служители на КАТ, доброволци на БЧК - Добрич да патрулират на възлови кръстовища в град Добрич във връзка с националната кампания “Коланите спасяват живот“ и “Запази детето си!”;
-
- Съвместно с партньори и заинтересовани страни представители на БЧК - Добрич да участват в тематични кампании в подкрепа на желанието на всички да спре войната по пътищата;
-
- Участие в дейности, свързани с признание и награждаване на доброволци по първа помощ и обикновени хора за техните усилия и успехи при спасяването на човешки живот при ПТП.

7. КЛЮЧОВИ ФАКТОРИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ БЕЗОПАСНОСТТА НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА

7.1. Ограничаване влиянието на превишената и несъобразена скорост

7.1.1. Повишаване знанията на участниците в движението за влияние на скоростта върху безопасността на движението:

- създаване на организация за провеждане на информационни кампании в общините за ползата от пътуването с подходяща скорост, особеностите на движението по скоростните пътища и в населените места в област Добрич;
- повишаване на знанията и уменията на водачите при спиране и движение в хоризонтални криви;
- повишаване на знанията на участниците в движението по отношение повредите, които се нанасят на човешкото тяло при различни скорости при ПТП;
- организиране и провеждане на диалог на общинско ниво за обяснение и обосновка на ползата от намалението на скоростта за безопасността и допълнителните екологични и икономически ползи, отнасящи се до намаляване на емисиите, разхода на гориво и шума.
- инициране на дискусия на общинско ниво със застрахователите за насърчване на доброволното монтиране на интелигентни системи за контрол на скоростта, устойчивостта и др. чрез по-ниски застрахователни премии, особено за младите шофьори;

- въвеждане на информационни системи за регистрация на скоростта на движение на МПС.

7.1.2. Оптимизиране на скоростните режими на движение по пътищата:

- предложения за актуализиране на скоростните режими по пътната мрежа в зависимост от функционалното предназначение на отделните участъци на територията на областта;
- предложения за актуализиране на скоростните режими по пътищата с недобро техническо състояние и елементи за по-ниски скорости, както и участъци с повишена концентрация на ПТП на територията на областта;

7.1.3. Ускорено изграждане на елементи от инфраструктурата, осигуряващи спазването на въведените скоростни режими:

- стимулиране и подкрепа на общинските власти на територията на област Добрич за увеличаване броя и обхвата на зони с ограничена скорост на движение, където има интензивно пешеходно и велосипедно движение;
- прилагане на различни форми на въздействие върху водачите чрез използване на различни форми на хоризонтална маркировка и вертикална сигнализация.

7.1.4. Повишаване ефективността на контрола върху скоростните режими на движение:

- разширяване използването на системи за „секционен” контрол на скоростта;
- усъвършенстване на организацията, тактиката и стратегията на контрол над скоростните режими, чрез използване на автоматичен и ръчен начин за регистрация на нарушенията, явни и неявни форми за контрол за по-висока разкриваемост на нарушенията;
- създаване на организация и условия за прилагане на публично-частното партньорство при изграждане на системи за контрол на скоростните режими;
- усъвършенстване на системата за контрол на скоростните режими на МПС за обществен превоз на пътници и товари (включително изправността на ограничителите на скорост, показанията на цифровите тахографи и др.) и предложения от местните и общински власти за хармонизация на законодателството с цел подпомагане на трансграничния контрол;

7.2. Намаляване броя на водачите, управляващи под въздействието на алкохол, наркотици или други упойващи вещества чрез:

- организиране на общински кампании и инициативи за повишаване познанията на населението относно опасностите, свързани с управлението на МПС от водачи под въздействие на алкохол, както и последиците при ПТП поради тази причина;
- активизиране и техническо обезпечаване на дейността по противодействие на управлението на МПС от водачи под въздействие на алкохол с цел повишаване на разкриваемостта на този вид нарушение или престъпление;
- създаване на организация за широко обществено обсъждане на общинско ниво за необходимостта от намаляване на допустимата граница на алкохол в кръвта на водача, особено на новите водачи и водачите за обществен превоз на пътници и товари;
- създаване на организация за своевременно изучаване и внедряване у нас на положителните практики в европейските страни за противодействие на управлението на МПС от водачи под въздействието на алкохол;
- създаване на условия за даване на по-голяма обществена гласност за случаите на управление на МПС или причиняване на ПТП от водачи под въздействие на алкохол;
- предложения във връзка с разработване на цялостна нормативна база за противодействие на случаите на управление на МПС от водачи под въздействието на наркотици;
- повишаване информираността относно лекарствата, при вземането на които управление на МПС е недопустимо.

7.3. Повишаване ползваемостта на обезопасителните колани, каски и детските обезопасителни системи посредством:

- провеждане на мащабни общински кампании за повишаване познанията на гражданите, като се търси широка обществена подкрепа от неправителствения и частния сектор;
- организиране на системен мониторинг на нивото на ползване на обезопасителните колани, каски и детски обезопасителни системи по региони и предприемане на система от мерки за повишаване на ползваемостта;
- организиране и провеждане на открити контролни проверки с участието на обществени организации и медии по отношение ползването на обезопасителните средства от водачите и пътниците в и на МПС;
- организиране и провеждане на обществени обсъждания в общините от областта за травмите, които се получават при не ползване на обезопасителни колани, каски и детски обезопасителни седалки;

- насърчаване закупуването на превозни средства, напълно оборудвани с обезопасителни средства, за защита от различни удари (въздушни възглавници за странични удари), системи за напомняне за поставяне на обезопасителните колани и др.;
- провеждане на кампании в областта с акцент върху необходимостта от използване на обезопасителни каски при управление на двуколесни ППС и повишаване на видимостта им в тъмната част от денонощието.

7.4. Ограничаване на разсейването по време на шофиране посредством:

- провеждане на информационни и контролни кампании в общините за повишаване познанията на участниците в движението за опасностите от разсеяното шофиране;
- стимулиране вграждането в превозното средство на технологии, които помагат на водачите да избягват вредните последици от разсейването;
- активна контролна дейност по отношение ползването на мобилни телефони по време на движение;
- информацията от крайпътното пространство да бъде насочена предимно към управлението на пътните превозни средства и постепенно да се ограничават и премахват рекламните пана.

7.5. Ограничаване влиянието на умората върху тежките ПТП чрез:

- повишаване познанията на участниците в движението за влиянието на умората върху способността за шофиране;
- разпространение на доказано ефективните инфраструктурни и технологични решения – тресящи полоси на пътя, електронните системи за следене будността на водача и направлението на движение на автомобила и др.;
- засилване контрола по спазване на режимите на движение и на почивките от професионалните водачи.

7.6. Ограничаване на агресията по пътищата посредством:

- издигане ролята на семейството, училището и институциите за формиране на култура за безопасно движение по пътищата;
- извеждане на системните и груби нарушители на правилата за движение и предизвикващи тежки пътни инциденти на територията на област Добрич от анонимност;

- разработване на система от мерки, включително и инфраструктурни за предпазване на гражданите от последствията от агресивното поведение на водачите;
- проучване и своевременно адаптиране на добрите европейски практики за въздействие върху агресивното поведение по пътищата;
- провеждане на обществени дискусии във връзка с психологията и мотивите за агресивното поведение по пътищата.

8. РАБОТА С ЦЕЛЕВИ ГРУПИ – УЧАСТНИЦИ В ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА

8.1. Пешеходци

За ограничаване и намаляване на пешеходната аварийност следва да се предприемат мерки за:

- организиране и провеждане на общински кампании за опазване живота и здравето на пешеходците в пътното движение, формиране на уважение към пешеходеца, към възрастните, децата и подобряване на контакта пешеходец-водач;
- усъвършенстване на контрола по спазване на правилата за движение от пешеходците и даване на гласност на нарушенията, които застрашават техния живот и здраве;
- повишаване на видимостта на пешеходците в тъмната част от денонощието;
- повишаване инициативата на общините за разработване на програми за създаване на по-добри и безопасни условия за движение на пешеходците в населените места: изграждане на зони 30 км, училищни зони, пешеходни зони, повдигнати пешеходни пътеки и кръстовища, изкуствени неравности, тротоарни стеснения и др.;
- въвеждане на стандарти за строителни продукти в областта на пътното строителство, които обезпечават висока степен на безопасност на пешеходното движение;
- изграждане на адекватна транспортна система за осигуряване на мобилност за хората с увреждания;
- въвеждане на по-безопасно инфраструктурно моделиране на местата, където пресичат пешеходци;
- поощряване на общинските ръководства в областта за разработване на комплексни програми за опазване живота и здравето на пешеходците.

8.2. Велосипедисти

За осигуряване на безопасни условия за придвижване на велосипедистите е целесъобразно:

- подкрепа на общинските структури за проектиране и изграждане на велосипедни алеи, пътеки и зони;
- създаване на предпоставки за обучение на децата за управление на велосипед като елемент от общото обучение за безопасно участие в пътното движение;
- стимулиране и разширяване на обхвата на децата в състезанията по приложно колоездене;
- провеждане на кампании на общинско ниво за повишаване ползваемостта на обезопасителните каски от велосипедистите, особено от децата до 14 години;
- повишаване на видимостта на велосипедите и велосипедистите при движение през тъмната част от денонощието;
- подкрепа създаването на областна вело mreжа по пътищата на област Добрич, като част от бъдещата национална вело mreжа.

8.3. Мотоциклетисти и мотопедисти

За намаляване броя на убитите и ранените мотоциклетисти и мотопедисти е необходимо:

- организиране и провеждане на общински кампании за безопасно управление на мотоциклети и мотопеди при различни условия за движение и огласяване на последиците от ПТП с участието на мотоциклетисти и мотопедисти;
- адаптиране и подобряване на безопасността на пътната инфраструктура чрез добавяне на система за защита на мотоциклетистите, която се монтира заедно с пътно ограничителната система за задържане на МПС в обхвата на пътя;
- провеждане на засилен полицейски контрол по спазване на правилата за движение от мотоциклетистите, техническата изправност, оборудването и нивото на шума на мотоциклетите.
- предложения от общините за усъвършенстване на нормативната база относно скоростните режими и зоните на движение на мотоциклетистите, мотопедистите, АТВ машините, самоходните машини и др.

8.4. Движение в градска среда

Системите и елементите за успокояване на движението с доказан ефект върху безопасността на движението в редица европейски населени места отсъстват. Мерките в тази насока са:

- актуализиране на транспортно-комуникационните и генералните планове за организация на движението в населените места по отношение на създаване на условия за равноправно и безопасно участие на всички участници в движението, осигуряване безопасността на уязвимите участници в движението и предимството на обществения транспорт, намаляване на задръстванията, ограничаване на скоростните режими, внедряване на положителните практики;
- подкрепа инициативите на общинските власти за разработване и реализация на проекти в тази насока;
- разработване на конкретни планове от общините за намаляване на пешеходната аварийност в големите населени места на областта;
- обезопасяване на зоните около учебните заведения, местата с интензивно смесено движение, спирките за обществен транспорт, пешеходните пътеки, кръстовищата и други участъци с повишена опасност.

8.5. Нови водачи

По-високата аварийност и смъртност по вина на млади водачи не е български феномен. В редица страни по света съществува този проблем и за неговото ограничаване се предприемат различни мерки за:

- внасяне на предложения от общините за усъвършенстване на програмите за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на МПС и тяхното по-силно обвързване с опасностите в пътното движение, ПТП и начините за тяхното предотвратяване;
- внасяне на предложения от общините за усъвършенстване на системата за обучение на кандидатите за водачи на МПС въз основа на най-добрите европейски и световни практики: по-ранно обучение, етапно придобиване на правоспособност, управление с придружител, ангажиране на родителите и др.;
- поощряване изграждането на специализирани полигони за обучение по управление в усложнени условия и критични ситуации;
- провеждане на общински информационни кампании, свързани с безопасното участие в движението на младите водачи, повишаване ангажиментите на семействата и институциите, имащи отношение към проблема;

8.6. Водачи в напреднала възраст

За безопасно участие на възрастните водачи в движението следва да се акцентира върху:

- провеждане на общински информационни кампании за повишаване познанията на участниците в движението за промените в техните възможности които настъпват след определена възраст. Оценка влиянието им върху безопасността на движението, както и осъзнаване на необходимостта от промяна на стила на управление;
- анализиране на тежките ПТП по вина на водачи над 65 години и периодично предоставяне информация на медиите;
- поощряване на възрастните водачи да управляват автомобили с адаптирани за възрастовата група електронни системи за безопасност.

8.7. Неправоспособни водачи

Всеки 10-и загинал по пътищата е по вина на правоспособен водач. В тази насока е необходимо както създаване на по-голяма обществена нетърпимост спрямо тези нарушения, така и усъвършенстване на законодателното въздействие и осъзнаване на опасностите, които застрашават живота и здравето на хората, в насока към:

- внасяне на предложения от общините за усъвършенстване на законодателството за по-ефективно въздействие срещу всички фактори, способстващи за този вид нарушения и престъпления;
- организиране и провеждане на общински кампании за запознаване с опасностите и резултатите от тежките ПТП с цел повишаване на обществената отговорност и непримиримост.

8.8. Пътници

За подобряване безопасността на пътниците по нашите пътища е необходимо:

- организиране и провеждане на общински кампании за повишаване знанията на пътниците за опасностите, които ги застрашават от неразумно поведение на водачите и не ползването на обезопасителните средства;
- повишаване отговорността на водачите за безопасен превоз на пътниците в автомобилите, които управляват;

8.9. Деца

За намаляване броя на децата - жертви на ПТП, е необходимо изпълнение на комплекс от мерки на областно и общинско ниво, а именно:

8.9.1.Обучение и формиране на навици за безопасно участие в движението чрез:

- усъвършенстване на системата за обучение на децата в детските градини и училищата за формиране на нова култура за безопасно участие в движението по пътищата;
- създаване на организация за привличане на културната и научна общественост, неправителствените организации и частния сектор за създаване на помагала, художествени и музикални произведения, компютърни игри и др. за обучение на децата за безопасно участие в пътното движение;
- разработване на програми от общините, чиято цел е да предотвратяват загубата на детски живот и нараняванията на деца от ПТП. Разширяване приложението на публично-частното партньорство за осигуряване безопасността на децата;
- усъвършенстване на пътната инфраструктура в районите на детските и учебните заведения и местата с интензивен детски пътничко поток;
- разясняване на ползата от това, детето да бъде видимо на пътя като участник в движението със светлоотразителни елементи, светли дрехи;
- провеждане на ученически викторини, състезания, конкурси и др. На общинско ниво по безопасност на движението;
- организиране на ежегодни общински кампании за опазване живота и здравето на децата в пътното движение;
- разработване и прилагане на програми от общините за обучение на родители и водачи със съдържание, включващо усвояване на знания за възрастовите особености на децата (какво могат и какво не могат децата в качеството им на велосипедисти, скейтбордисти, мотоциклетисти и др.);
- подкрепа участието в международни проекти за обучение и предпазване на децата от нараняване в пътното движение;
- провеждане на общински ученически викторини и състезания;
- провеждане на общински конкурси за детска рисунка и есета по безопасност на движението;
- внасяне на предложения за усъвършенстване на законодателството и засилване на контрола по опазване живота и здравето на децата в пътното движение;
- периодично информиране на обществеността от областта за причините и условията за настъпване на всяко ПТП със загинало дете.

8.9.2.Подобряване на безопасността на децата пешеходци посредством:

- разработване, огласяване и разпространение на тематични програми за обучение на родители и водачи относно възможното поведение и реакциите на децата като пешеходци. Провеждане на тематични конференции по проблемите на безопасността на децата като пешеходци;
- насърчаване на структурите на образованието, неправителствените организации, общините и други институции на територията на област Добрич за разработване на безопасни маршрути за придвижване дом-училище-дом за всяко дете;
- създаване на поведенчески индикатори, които могат да спомогнат за определянето на момента, когато детето вече е готово да пресече улица само;
- систематизиране и популяризиране на добри практики за предпазване на децата пешеходци от ПТП;
- разширяване приложението на движението „училищни патрули“;
- разработване, реализиране и оценяване на програми на принципа „Деца обучават деца“;

8.9.3.Безопасен превоз на деца посредством:

- провеждане на общински кампании за повишаване информираността на обществото, родители, възпитатели, роднини и други за безопасните начини за превоз на деца, възможните рискове при неправилен превоз, при слизане и качване в автомобила, престой в автомобила и други;
- внасяне на предложения от общините за усъвършенстване на контрола за безопасен превоз на деца в пътните превозни средства.

8.9.4.Безопасно управление на велосипед:

- провеждане на общински информационни кампании за разясняване на обществото за ползите от употребата на обезопасителните каски и защитно облекло от децата велосипедисти, скейтбордисти, мотоциклетисти, мотопедисти и др.;
- организиране на обучението на децата в принципите на безопасността на движението от гледната точка на водача от най-ранна възраст;
- усъвършенстване на пътната инфраструктура за по-добри условия за управление на велосипеди, каране на ролери и скейтбордове;
- осигуряване от общинските власти на безопасни места за каране на скейтборд и ролери, а също така за строеж на безопасни велосипедни алеи;

- повишаване на видимостта на велосипедите и децата велосипедисти в пътното движение;
- участие на националното състезание по приложно колоездене, майсторско управление, правила за движение, технически познания и оказване на първа медицинска помощ на пострадали от ПТП.

8.9.5. Водачи на МПС за превоз на пътници и товари

Тежката професия на професионален водач изисква повишени знания и умения, етика и дисциплина за спазване на правилата за движение и режимите на работа на работа и почивка. В тази насока следва да продължи работата за ограничаване на грешките и нарушенията, допускани от тези водачи посредством:

- усъвършенстване на продължаващото обучение на водачите, които извършват обществен превоз на пътници и товари;
- внасяне на предложения от общините във връзка с въвеждане на система от завишени изисквания по отношение дисциплината на водачите на МПС за обществен превоз на пътници и товари;
- повишаване познанията по оказване на долекарска медицинска помощ;
- внасяне на предложения от общините за усъвършенстване на системата за извършване на технически и служебните разследвания на тежките ПТП по вина на професионални водачи, като се адаптират за автомобилния транспорт принципите и методите, използвани за другите видове транспорт;
- повишаване ролята на работодателите на територията на областта за повишаване професионалното майсторство и дисциплината на водачите на МПС за обществен превоз на пътници и товари;
- разширяване на ролята на браншовите организации на територията на областта за ограничаване и намаляване на пътнотранспортните произшествия по вина на професионалните водачи;
- извършване на анализи на тежките ПТП с автомобили за превоз на пътници и товари и популяризиране на изводите.

9. ФИНАНСИРАНЕ

Финансирането на различните дейности и инициативи в областта на безопасността на движението може да се постигне чрез:

- финансиране от Националния фонд „Безопасност на движението” и Гаранционния

фонд;

- финансиране от бюджета на Агенция „Пътна инфраструктура” на системите и елементите на безопасността на движението като неразделна част от проектите за пътната инфраструктура;
- финансиране от делегираните бюджети на училищата на обучението на учениците и децата от детските градини;
- финансиране на отделни проекти по системата за публично-частното партньорство;
- финансиране по европейска програми на областни проекти по безопасността на движението;
- проучване на възможностите за осигуряване на алтернативни източници за финансиране на безопасността на движението.

10. МОНИТОРИНГ:

- организиране на дейността по изпълнение на Областната стратегия посредством изготвяне на краткосрочни, средносрочни и дългосрочни програми от общинските институции;
- разработване на стратегии и програми за изпълнение на Областната стратегия на функционален принцип по направление на дейност;
- утвърждаване на практика за проследяване процеса по реализиране на залегналите в Областната стратегия мерки и тяхното влияние върху пътнотранспортната обстановка;
- създаване на организация за ежегодна оценка на изпълнението на задачите на Областната стратегия и влиянието им върху безопасността на движението;
- създаване на организация за оценка приноса на отделните институции от област Добрич за изпълнение целите на стратегията и намаляване на жертвите по пътищата на областта;
- организиране и провеждане на обществени дискусии за изпълнение на стратегията и изменение на пътнотранспортната обстановка;
- провеждане на междинна оценка за изпълнение целите на Областната стратегия и постигнатите резултати през 2014 г.

11. СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ ЗА ПЪТНОТРАНСПОРТНИТЕ ПРОИЗШЕСТВИЯ

11.1. Установени нарушения на правилата за движение за 2011 г:

Административно наказателна дейност	ед. м.	нар.	Съставени	
			акт	фиш
Установени нарушения - общо	бр.	34 654	10 468	21 802
Нарушения на водачите	бр.	34 115	12 760	21 355
от тях за - скорост	бр.	9 465	2 354	7 111
- неспазване предимство, знаци и сигнали	бр.	3 840	922	2 918
- отнемане предимство на пешеходец	бр.	95	41	54
- неправилни маневри	бр.	328	188	140
- неправилно спиране и паркиране	бр.	2 684	503	2 181
- употреба на алкохол - до 1,2 ‰	бр.	217	217	0
- употреба на алкохол - над 1,2 ‰	бр.	232	232	0
- неправилно движение по пътното платно	бр.	431	271	160
- неползване на обезопасителен колан или каска	бр.	3 651	1 296	2 355
- ползване на мобилен телефон по време на управление на МПС	бр.	342	133	209
- неизпълнение разпореждане на контролен орган	бр.	78	78	0
- управление на технически неисправно МПС	бр.	1 888	731	1 157
- нередовни пътни документи	бр.	2 582	1 341	1 241
- неспособност	бр.	959	959	0
- без гражданска отговорност	бр.	671	671	0
- други нарушения на водачите	бр.	6 652	2 823	3 829
Нарушения на пешеходците	бр.	396	51	345
Други нарушения	бр.	143	41	102

11.2. Ниво на пътния травматизъм на територията на област Добрич за последните 12 години:

Година / показатели	Тежки ПТП	Убити	Ранени
2000	119	32	143
2001	135	26	154
2002	136	25	151
2003	159	28	198
2004	180	29	212
2005	181	33	233
2006	152	29	204
2007	178	38	206
2008	217	34	267
2009	222	40	282
2010	184	27	232
2011	143	24	181

Динамика на пътния травматизъм на територията на отделните РУ през 2011 и 2012 г.:

№	РУ на МВР	2010			2011			Разлика		
		ПТП	Убит и	Ран.	ПТП	Убит и	Ран.	ПТП	Убит и	Ран.
1.	Първо РУ Добрич	58	3	62	52	2	58	- 6	- 1	- 4
2.	Второ РУ Добрич	44	9	47	35	12	49	- 9	+ 3	+ 2
3.	РУ Балчик	15	4	23	14	1	16	- 1	- 3	- 7
4.	РУ Ген. Тошево	12	2	20	7	2	9	- 5	0	- 11
5.	РУ Тервел	20	2	36	13	1	13	- 7	- 1	- 23
6.	РУ Каварна	14	3	22	9	2	13	- 5	- 1	- 9
7.	РУ Албена	17	2	18	9	3	18	- 8	+ 1	0
8.	РУ Шабла	4	2	4	4	1	5	0	- 1	+ 1
9.	Общо :	184	27	232	143	24	181	- 41	- 3	- 51

11.3. Разпределение на пътнотранспортните произшествия (ПТП).

Разпределение на ПТП по място:

№	Място на ПТП	Тежки ПТП	Убити	Ранени
1.	В населените места	82	3	92
2.	Първи клас път	7	3	16
3.	Втори клас път	33	11	45
4.	Трети клас път	13	4	17
4.	Общински пътища	8	3	11

№	Място на ПТП	Тежки ПТП	Убити	Ранени
1.	Пътен – уличен участък	95	20	124
2.	Кръстовище	46	4	54
3.	Паркинг	2	0	3

№	Обезопасяване	Убити	Ранени
1.	С обезопасяване	5	59
2.	Без обезопасяване	16	86

Разпределението на участниците в ПТП по възраст :

- деца под 6 години	- 1 убито и 9 ранени
- деца от 6 до 9 години	- 4 ранени
- деца от 10 до 17 години	- 20 ранени
- лица от 18 до 20 години	- 1 убит и 11 ранени
- лица от 21 до 24 години	- 4 убити и 16 ранени
- лица от 25 до 64 години	- 15 убити и 101 ранени

- лица над 64 години

- 3 убити и 20 ранени

Разпределение по време на настъпване ПТП :

Часови интервали	ПТП	Убити	Ранени
От 00 До 00:59	2	0	2
От 01 До 01:59	4	0	4
От 02 До 02:59	2	1	2
От 03 До 03:59	2	0	2
От 04 До 04:59	1	1	1
От 05 До 05:59	2	0	2
От 06 До 06:59	6	0	9
От 07 До 07:59	6	1	10
От 08 До 08:59	7	2	10
От 09 До 09:59	7	2	7
От 10 До 10:59	8	1	7
От 11 До 11:59	4	0	7
От 12 До 12:59	9	0	11
От 13 До 13:59	11	2	10
От 14 До 14:59	4	0	4
От 15 До 15:59	7	1	12
От 16 До 16:59	9	2	18
От 17 До 17:59	13	5	15
От 18 До 18:59	6	0	6
От 19 До 19:59	7	1	10
От 20 До 20:59	10	1	12
От 21 До 21:59	10	2	13
От 22 До 22:59	4	0	6
От 23 До 23:59	2	2	1
Общо :	143	24	181

Разпределение по дни от седмицата на тежките ПТП:

Дни от седмицата	ПТП	Убити	Ранени
Понеделник	15	2	24
Вторник	15	1	15
Сряда	23	6	26
Четвъртък	19	2	21
Петък	31	5	34
Събота	20	3	28
Неделя	20	5	33
Общо :	143	24	181

Разпределение по месеци на тежките ПТП :

Месеци	От 01-01-2010 до 31-12-2010			От 01-01-2011 до 31-12-2011		
	ПТП	Убити	Ранени	ПТП	Убити	Ранени
	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.	бр.
Януари	14	3	14	10	2	17
Февруари	6	2	5	7	2	9
Март	9	2	15	7	1	10
Април	9	0	9	8	1	7
Май	13	0	18	11	0	13
Юни	19	1	27	11	1	12
Юли	20	4	28	21	4	25
Август	15	1	17	22	6	32
Септември	22	4	25	14	2	15
Октомври	23	4	24	11	1	16
Ноември	19	1	30	10	2	10
Декември	15	5	20	11	2	15
Общо :	184	27	232	143	24	181

11.4. Основните видове тежки ПТП настъпили на територията на областта през 2011 г.:

	Вид на ПТП	ПТП	Убити	Ранени
1.	Блъскане на пешеходец	33	3	34
2.	Блъскане на велосипедист	12	0	13
3.	Блъскане на каруца	4	0	5
4.	Блъскане на дете с летни кънки	2	0	2
5.	Преобръщане на МПС	13	3	15
6.	Блъскане в крайпътно съоръжение	4	0	6
7.	Блъскане в дърво	23	8	25
8.	Блъскане в стълб	8	0	10
9.	Блъскане в спряно/паркирано МПС	5	1	4
10.	Сблъскване между МПС	38	9	66
11.	Падане на пътник	1	0	1

11.5. Причините за настъпване на ПТП са основно несъобразената и превишена скорост, отклоняване на вниманието, употребата на алкохол, както и неудовлетвореност на пътните условия:

№	Състояние на пътното покритие	ПТП	Убити	Ранени
1.	Неравности по пътното покритие	5	0	6
2.	Повреди по пътното покритие	15	3	17
3.	Сняг, не взети мерки	5	1	7
4.	Лед, не взети мерки	4	1	7
5.	Друга особеност на пътя/улицата	3	1	3

№	Нарушения	Тежки ПТП
1.	Несъобразена и превишена скорост	55
2.	Отнемане предимство на МПС	24
3.	Отнемане предимство на пешеходец	13
4.	Употреба на алкохол	13
5.	Неправилни маневри	38

12. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Всяка седмица по пътищата на нашата страна загубват живота си над 15 човека и над 150 получават тежки наранявания. Загиват деца, младежи, възрастни хора, мъже, жени. Семейства остават завинаги без своите близки, с ограбени съдби и болка до края на живота им. Загиват и биват осакатявани без време предимно хора с жизнени възможности. Хората, семействата и обществото като цяло понасят огромни загуби.

Постигането на целите за намаляване броя на загиналите и тежко пострадалите при ПТП изисква цялостно преразглеждане на политиката в тази насока, създаване на коалиция на партньори от държавните институции, общинските структури, неправителствените организации, частния сектор и гражданското общество за действия по спасяване на живота и здравето на хората, участващи в пътното движение.

Безопасността на движението следва да се имплантира във всички дейности, имащи отношение към пътното транспортната система – транспорт, здравеопазване, образование, контролна дейност, безопасни пътища, научни изследвания, изучаване и ускорено внедряване на положителните чуждестранни практики. Следва да повишим ролята на институциите и организациите в опазването на собствените си служители и работници, на семействата в опазването на своите членове.

Повечето от инцидентите по пътищата са предсказуеми и могат да бъдат предотвратени. Необходими са ни повече толерантност, уважение, предвидливост, споделена отговорност за намаляване на грешките, които водят до тези безсмислени нещастия по пътищата. Трябва да формираме силна обществена непримиримост спрямо нарушенията на правилата за движение по пътищата, които заплашват нашето здраве, живот и бъдеще. Няма друга област от живота, където така безмилостно да се избиват по между си близки и познати, да се избиват невинни хора пред очите на всички.

Ние още по съсредоточено следва да се вгледаме в нашето поведение като водачи, пешеходци и пътници, като родители, като организатори, проектанти и администратори, защото безопасността на движението е споделена отговорност. Безопасността на движението трябва да навлезе в нашето ежедневие, в семействата, да се превърне в неразделна част от проектите свързани с транспортната система.

Ние всички обединени, следва да положим усилия за формиране на повишена отговорност и защитно поведение на участниците в движението, за нова култура на безопасност, за безопасна пътна инфраструктура, за безопасни автомобили, за обществена непримиримост спрямо нарушенията и пропуските в системата за безопасно движение, за предпазване на хората от загуба на живот и здраве.